

СТАЦИОНАРНО ЛОГОВАЊЕ
ПРИПАДНИКА МЕШОВИТЕ
АРТИЉЕРИЈСКЕ БРИГАДЕ

ХАУБИЦЕ НА РУ

Артиљерци кажу да је сваки терен леп и јединствен, јер се тада људи спајају с техником и између себе боље упознају. Тада су више него икад упућени једни на друге и међу њима се развија другарство и стиче међусобно поверење. За осмочлане послуге моћних топ-хаубица НОРА, то је веома значајно.

ЈУНИЧКОЈ КОСИ

Мајор Предраг Радуновић

Старији водник прве класе
Милан Милетић

Краке рашири. Хватај! У појас, сви! Сви! Спусти! – командује старији водник прве класе Милан Милетић, док тешки метални краци лафета шкрипе и растежу се. Напињу се и истежу и мишићи руку и ногу чланова послуге, како би развукли те неопходне ослонце седмотоне стопедесетдвојке. Стопала се заривају у земљу у напору, а притом подигнута прашина обавија оруђа.

- Основно готово!
- Припрема за паљбу, готово!

- Командуј спреман за паљбу!
- Спреман за паљбу!

Те речи свакодневно су одјекивале на привременом полигону Рујничка коса, на Рујнику, вису изнад Касарне „Мија Станимировић“, где су се у оквиру осмодневног стационарног логоровања налазили припадници 1. топовско-хаубичке артиљеријске батерије 1. топовско-хаубичког артиљеријског дивизиона 152 mm М84 познате нишке Мешовите артиљеријске бригаде, којом командује пуковник Звонко Стојковић.

– Од свог постојања Бригада је ангажована у све три мисије Војске и наоружана је најмоћнијим артиљеријским класичним и ракетним системима којима војска располаже. Сада је у првом плану стручно-специјалистичка обука. Изводимо стационарно логоровање, које је претходница за оно најзначајније – покретно логоровање и артиљеријско бојево гађање, које нас очекује у мају на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“. Припадници батерија увежбавају се у реализацији тактичких радњи и поступака приликом извођења конкретних задатака водова – рекао нам је као уводно слово за нашу причу командант Бригаде пуковник Стојковић.

А на Рујничкој коси услови су готово идеални за живот и рад на терену. Сија сунце и једино може да смета незаобилазна прашина која се увлачи у сваку пору. Простором се шире знани

шатори, нема као пре две године полуземуница, а домаћини су као и увек љубазни и гостопримљиви. Близина касарне омогућава им да одатле свакодневно доносе храну и да одлазе на редовно купање.

Иначе, 1. топовско-хаубички дивизион, којим командује потпуковник Зоран Николић, пре две године проглашен је за најбољу јединицу ранга баталјон – дивизион у КоВ, а батерија у којој смо били има током године највише задатака и терена и носилац је многобројних показних вежби. И, како каже потпуковник Николић, представљају спој војничког искуства и младости, тимске увежбаности, људске солидарности и родне равноправности.

Тих сунчаних мартовских дана посетили смо их најпре на положају, а потом са њима разговарали у паузи док су топ-хаубице НОРА М84 мировале.

Старија командирска гарда

Мајор Предраг Радуновић, родом Параћинац, на дужности командира поменуте артиљеријске батерије безмало је три године. Он је један од припадника „старије“ гарде у јединици. Војну гимназију уписао је 1996, у време кад је та школа била младалачки хит, а потом завршио Војну академију, смер артиљерија, по сећању на приче о његовом прадеди који је погинуо на Солунском фронту, као припадник тог рода. Наставио је стару породичну традицију. Као и многе старешине у тој бригади, и он је радио у моћној 203. алексиначкој јединици и „занат“ учио од правих артиљеријских вукова.

Од 2006. године је командир батерије и у Мешовитој артиљеријској

бригади био је један од најмлађих на тој дужности. Али је и он, као многи пре њега по принципу замењивости, до 2014. године био у ракетној јединици, односно у некадашњем дивизиону ЛРСВ, а затим у Мешовитом ракетном артиљеријском дивизиону. Дакле, најпре ракеташ па хаубичар. Према његовим речима, то није тешко јер су их на Академији школовали да се врло брзо прилагоде начину рада на било ком систему.

– Код нас артиљераца веома је важно да официри током своје каријере прођу све артиљеријске системе којима је Бригада наоружана, како би касније, кад дођу на више дужности, познавали њихов рад и употребу – истиче мајор Радуновић.

ПОПУЛАРНОСТ

Да је артиљерија на цени показује и недавни конкурс за пријем кандидата за професионалне војнике. На 14 места, за колико је расписан конкурс, јавило се 106 кандидата, што је показатељ да је Мешовита артиљеријска бригада популарна, јер се у њој, како кажу, ради правилно и тимски, и што је најважније, међуљудски односи су изузетни.

И тако, реч по реч, изговорену у хладу великог, отвореног шатора, дођосмо и до данашњих дана, кад су у јединици честа подмлађивања кадра. Одлазе старији, који више не испуњавају услове да буду војници по уговору, долазе млади. И у његовој батерији променило се више од половине састава. Остало је језгро старијих војника, који имају више од шест година стажа у Војсци, али се, како каже, млади који дођу веома брзо обуче и навикну на овај начин рада.

– Када бисмо их постројили да причате са њима, на први контакт никад не бисте могли да претпоставите да раде само годину дана. Ми у јединици развијамо свест о припадности саставу и љубав према нашем роду – наглашава мајор Радуновић.

Он каже да су код њих приједи непрекидан процес. И сада је у току поступак пријема професионалних војника и очекују да до почетка јуна буду пуњени 100 одсто. Ове године у Бригаду би требало да дођу и млади артиљерци академци. Укупно их је 17, па ће тако подмладити и официрски кадар. Последњи су дошли пре две године.

Радуновић прича да се његова јединица од 3. марта налазила у периоду интензивне обуке и да су после завршене основне индивидуалне и стручно специјалистичке обуке, прешли на виши ниво – колективну обученост одељења, и на крају батерија. Артиљерци нестрпљиво очекују завршницу тог периода обуке и бојева гађања на полигону „Пасуљанске ливаде“, што је, према речима мајора Радуновић, нормално јер се ту спознаје ватрена моћ рода. А он је у својој војничкој каријери прошао много терена и гађања.

– Сваки терен је леп јер се тада људи спајају с техником и између себе боље упознају. Тада су више него икад упуњени једни на друге и међу њима се развија другарство и стиче међусобно поверење – каже мајор Радуновић, и додаје да је много лепо и лако радити у артиљеријској бригади, где су самостални и имају од кога да уче. Више је разумевања када се нешто ради, а и упуњенији су једни на друге.

Артиљерија је на цени

Међу старијим, искусним старешинама јесте и заставник Бојан Вучковић, главни подофицир у Првом топов-

ско-хаубичком артиљеријском дивизиону. На тој дужности је од 2010. године. И он је из алексиначке бригаде, у којој је био од 1994, и сматра да су у Ниш пренели тај артиљеријски алексиначки дух. Он у дивизиону надгледа и контролише обуку професионалних војника и подофицира и о томе даје повратне информације свом команданту. Својим искуством помаже подофицирима на почетним дужностима да што лакше и брже савладају почетне кораке и дају што боље резултате у свом раду.

Заставник Вучковић каже да посао на Рујничкој коси тече својим током, да су се сви командири ставили у улоге командира одељења и нема проблема у реализацији свакодневних задатака у логорском простору.

– Сви раде као један, што краси нас артиљерце, јер морамо да радимо тако. И како раде извиђачи, рачуначи, везисти, тако раде и послужиоци на оруђу – да бисмо остварили тај погодак и донели зрно на циљ, тачно тамо где треба.

Да је артиљерија на цени, према Вучковићевим речима, показује и недавни конкурс за пријем кандидата за професионалне војнике. Он је у тој комисији и каже да се на 14 места, за колико је расписан конкурс, јавило 106 кандидата, што је показатељ да је та јединица популарна, јер се у њој, како каже, ради правилно и тимски, и што је најважније, међуљудски односи су изузетни.

Како многи од новодошлих никад нису имали везу с артиљеријом, питамо га шта утиче да заволе тај род.

– Јединица. Она мора да утиче на њих да осете припадност и понос. А за јачање духа Бригаде заслужан је и такмичарски дух који се у њој развија. Постоји такмичење између командира одељења, између послужилаца, нишанција, између рачунача. А најбољима следе и стимулативне мере. Обука нам је на првом месту и она је један од показатеља правилног рада. А ту морамо да будемо мајстори свог заната – каже главни подофицир у дивизиону.

Према његовим речима, Бригада је позната по солидарности. У њој се организују хуманитарне акције, како би помогли својим људима да превазиђу неке животне проблеме. Поносе се и родном равноправношћу, јер поред професионалних војника „нежнијег пола“ у саставу Бригаде су и жене официри артиљерци.

Искуства командира вода

Старији водник прве класе Милан Милетић, Крагујевчанин, командир одељења 2. вода у 1. батерији, у Војсци је од 2000. године, када је завршио курс за артиљерца. Од 2000. до 2002. радио је у Ћуприји, потом до

2005. у Алексинцу, а од тад је овој јединици. Има својих десет војника и са њима ради.

Каже да је посао командира одељења захтеван јер ради са људима. Мора да зна како да им приђе, како да их научи послу, али и да их мотивише да то што раде, раде најбоље. И да напредују. Да би напредовали, како каже, има више начина. Један је да војник буде нишанција, јер је он најзначајнији у послузи, а може и да замени командира, кад затреба.

Да би показали највише шта знају, имају прилику на терену.

– Сваки терен је тежак, а суштина свега јесте гађање. Али ниједан терен није исти, нити се све дешава на исти начин. Сваки има нешто лепо и нешто лоше, почев од временских услови. Ми се сваке године овде на

Рујничкој коси, у периоду интензивне обуке, припремамо за нове терене. Ту војници треба да усаврше и обнове знања и да практично покажу оно што су већ научили. Овде старешине и војници свакодневно, у оквиру предневне и послеподневне обуке, вежбају посудање положаја и гађање, те премештање с једног на други положај, с основног на резервни. А кад се заврши тај такозвани жути период обуке, требало би да су сви обновили своја знања и да су спремни да изађу на завршно бојево гађање. Наш основни задатак је да безбедно изађемо на терен, погодимо циљ и да се безбедно вратимо у јединицу – истиче Милетић.

Каже да је војска добра, послушна, радна и да су међуљудски односи коректни. Сви су професионалци и свако зна које су му обавезе, а старешине су ту да им помогну. У ствари, помажу једни другима да постигну добре резултате.

Нишанције – другари и ривали

На терену смо упознали и нишанције десетара Владимира Илића и разводника Мирослава Јанковића. Њих двојица су другови од детињства, а десило се да су се обојица јавила на конкурс, прошли га, а потом су дошли у

Нишанције гесејтар Владимир Илић и разводник Мирослав Јанковић

ЖЕЉЕ

Старешине и војници те бригаде не крију радост што ће у јединицу доћи самоходне топ-хаубице 155 mm НОРА Б-52. Знају да ће њима бити опремљен 1. топовско-хаубички артиљеријски дивизион, али се још не зна која батерија. Свако би волео да дођу у његову јединицу.

27

исту јединицу истог дана – 26. априла 2010. године. Кажу, судбина је тако хтела. Тако је данас десетар Илић на месту нишанције у 3. одељењу Првог вода, а разводник Јанковић је нишанција у 2. одељењу Другог вода.

Иако воле артиљерију, војни рок одслужили су у другим родовима и службама – Илић је 2006. године био у техничкој служби, а Јанковић је 2007. војниковао као радариста. Запослењем у Артиљеријској мешовитој бригади завршили су обуку и, како кажу, имали одличне извођаче обуке. По принципу замењивости у дивизиону и у Бригади обојица су хаубичари и имају допунски ВЕС тобџије, који су добили пре две године на топовима 130 mm, а Илић има још један ВЕС више – топографа. Током седам година увек је био на месту нишанције, а две године мењао је и командира одељења.

Посао нишанције је тежак и одговоран, кажу и Илић и Јанковић, али га воле. Део су уигране послуге, која на теренима свој посао обавља максимално коректно, професионално, до савршенства, а најзбудљивији им је тренутак кад почне бојево гађање и опале први пројектил. Тад се диже адреналин и неколико тренутака су у недоумици да ли је пројектил пао где треба и шта ће да кажу с осматрачнице. Илић каже да је неколико пута имао поготке у циљ од прве.

Питамо их има ли за нишанцију разлике између топа и хаубице.

– Нема. Свуда је исти угломер, даљинар и месна справа. Топ је артиљеријски снајпер и мало је прецизнији од хаубице. Тај погађа у око. Мало су ниже нишанске справе, што је боље за нижег нишанцију, али кад зна да нишани, све је исто – кажу у глас.

А на питање да ли има ривалитета, рекли су:

– Свуда има, па и код нас. Али зна се ко је најбољи нишанција – десетар Владимир Илић – каже помало нескромно тај нишанција, а Јанковић му другарски скида капу. Спремају се за „окршај“ на „Пасуљанама,“ па ћемо видети ко је бољи.

Све улоге послуге

У одељењу старијег водника Милетића је и разводник Иван Илић, на дужности пуниоца у 1. одељењу. И он је у тој јединици од 2010, а у њој је и Војску служио годину дана раније.

– Није лако носити овај дрес, али ми увек тежимо вишем. Имамо искусне старешине официре, подофицире, који су ту да нам помогну. Ми, чланови послуге, мењамо своје улоге и није лако бити артиљерац. Најтеже је подизање крака лафета хаубице, која има масу већу од седам тона. Приликом послуживања оруђа кад имамо бојево гађање на „Пасуљанским ливадама“, спремности за паљбу, марша, мора да постоји сарадња и да се тачно зна ко шта ради. Важно је да једни друге познајемо у послузи и мора да постоји озбиљност при раду – истиче разводник Илић.

Он прича да су им се некад дешавали и застоји – некад нису могли да одбраве утврђивач за крак лафета, а најчешћи застој настаје кад чаура неће да испадне после опаљења. Али и то се брзо решава, јер су увек уз њих механичари и покретна радионица.

Разводник Иван Илић прича да је у почетку њихов посао био изузетно узбудљив, а искуство је донело рутину. Али раде озбиљно и без опуштања.

– Довољно је једном отићи на терен да се види ко је где и шта ко може, а тад је важно ко колико може. Због снаге и величине нашег оруђа постоје

приче да артиљерци морају бити корпулентнији, али то није увек тако – смешка се Илић.

Обука плус

Иако су наши саговорници рекли да су током године присутни на више терена, сви су се сложили да би требало да буде више оних с артиљеријским бојевим гађањима, јер имају доста младих старешина, подофицира и официра, којима је теренски рад значајна школа.

Мајор Радуновић сматра да би требало да буде више гађања из уметнутих цеви, током којих могу да постигну готово исти циљ, само на скраћеном растојању, јер би војнику то можда више значило него само увежбавање – другачије је кад види где је пао пројектил и у таквој реалној ситуацији сви би се много боље обучавали.

– Лепо је то искуство кад погодиш циљ, па ти сви аплаудирају, кад се истакну командир батерије, нишанција и сви чланови послуге. Ми артиљерци за тај тренутак живимо – каже разводник Иван Илић.

Осим што прижељкују више бојевих гађања, старешине и војници те батерије не крију радост да ће у јединицу доћи самоходне топ-хаубице 155 mm НОРА Б-52, а мајор Радуновић каже:

– Сањамо и прижељкујемо кад ће доћи. Речено нам је да ће стићи у наш дивизион, али не знамо у коју батерију. Свако би волео да дођу у његову јединицу, а где ће доћи, видећемо.

Припаднике те батерије имаћемо прилике опет да видимо већ у мају, када ће моћи да покажу какви су мајстори од артиљеријског заната. ■

Мира ШВЕДИЋ